

Návrh výsadby na parkovišti Litomyšlské nemocnice

Zpracování: Bc. Kristýna Koutná
květen 2019

Investor: Nemocnice Pardubického kraje, a.s.
Litomyšlská nemocnice

Úvod

Litomyšl je velmi vyspělým kulturním městem, které nesporně patří mezi turisty nejnavštěvovanější lokality.

Litomyšlská nemocnice díky novému parkovišti nabídne pacientům i zaměstnancům především nová parkovací stání, tedy mnohem větší pohodlí a širší možnosti. V nevyloučených možnostech je také poskytnutí parkovacích míst pro město při konání veřejných akcí, tedy v době zvýšené potřeby parkovacího stání.

Sadovnické a vegetační úpravy na zbytkových plochách parkoviště byly navrženy s ohledem na možnosti budoucí údržby. Zvoleny byly smíšené keřové skupiny a jednoduchý trvalkový záhon s nepravidelným uspořádáním.

Kompozice

Vegetační úpravy sestávají ze smíšených keřových skupin, jednodruhových keřových skupin, trvalkových záhonů a jednodruhové trvalkové plochy.

Dělicí pás uprostřed parkoviště tvoří základní orientační linii. Stromořadí z javorů babyk 'Elsrijk' (*Acer campestre* 'Elsrijk') rytmizuje základní linii parkoviště. Jejich koruna je kompaktní, a relativně úzce kuželovitá. Raší čerstvě zelenou barvou, kvete po olistění. Na podzim barví dožluta. Jsou dobrou volbou pro městské prostředí, snáší znečištěné ovzduší i suchu. Podrost stromů tvoří trvalkový záhon (viz. následující text).

Nezanedbatelnou složkou jsou trvalkové záhony, které se v městských výsadbách těší neskonalé oblibě. Jejich proměnlivost a barevný efekt je ve své květinové kategorii nenahraditelný především z hlediska ekonomické stránky založení i následné údržby. Výhodou je také vytrvalost rostlin na svém stanovišti. Jarní cibuloviny se postarají o brzké jarní kvetení, kdy záhon ještě není pokryt trvalkami a nehrozí rozšíření plevelných rostlin. Rostliny v záhonu jsou laděny v kombinaci žluté a modré barvy, výsledný efekt je tedy kontrastní. O zimní efekt se postará travina dochan psárkovitý (*Pennisetum alopecuroides*), který raší později a převezme tak dominanci kvetoucím rostlinám až v průběhu srpna. Výška záhonu nepřekročí 80 cm.

Keře budou na plochách vysázeny v jednotném pravidelném sponu, který zajistí neprostupnost a zapojení porostu. Jednotlivé druhy jsou zvoleny tak, aby v každém ročním období poutaly pozornost květy (pustoryl věncový – *Philadelphus coronarius*) či plody (hlohyně šarlatová – *Pyracantha coccinea*), případně, a to především v zimních měsících, habitus (rozuměj vzhled) a barva výhonů bezlistých rostlin (např. svída bílá – *Swida alba*). V zimním období je skladba zajímavá stálezelenými rostlinami (např. dřívěšál Juliin – *Berberis juliane*). Kompozici keřů doplňují některé keře s jedlými plody (např. rybíz červený – *Ribes rubrum*), které vnášejí do pocitově sterilního prostředí nemocnice formou asociací atmosféru domova a důvěry.

Jednodruhové keřové skupiny (např. skalník vodorovný – *Cotoneaster horizontalis*) jsou vysazeny jako pokryvná společenstva, která zajišťují přehlednost v místě příjezdu na parkoviště. V neposlední řadě zajišťují otevřenost a přehlednost prostoru, a to především ve vztahu k již existujícímu parkovišti s příčným stáním na jihovýchodní straně.

Jednodruhá trvalková plocha (škornice pestrobarevná – *Epimedium versicolor*) byla zvolena do nejstinnějších partií parkoviště, tedy pod vzrostlé stávající stromy. Je schopna vytvořit souvislý porost i ve stínu a suchu. Kvete na jaře nevýraznými květy, mnohem intenzivnější je její efekt na podzim, kdy se barví do červenohněda.

Všechny plochy budou po výsadbě mulčovány dřevitou štěpkou, a to minimálně v mocnosti 10 cm. U žádného druhu není určen kultivar, tento aspekt tedy zůstává otevřen a závisí na možnostech odběrového místa rostlinného materiálu.

Postup

Projekt počítá s předem připravenou půdou v požadované kvalitě pro výsadbu keřů a trvalek. Půda je nakypřená, zbavena původního porostu i fragmentů rostlin. Nepředpokládá se potřeba vylepšení půdy zlepšujícími materiály.

Rostlinný materiál bude odpovídat ČSN 46 4902, dodržení této normy a kvalitu výpěstků zhodnotí investor, případně pověřený zástupce.

Práce počínají vytyčením jednotlivých záhonů a ploch podle osazovacího plánu. Následuje rozmístění rostlin na plochách, a to buď případně investorem (nebo pověřeným zástupcem) nebo realizačním týmem. V tomto případě opět proběhne kontrola a schválení investorem, případně pověřeným zástupcem.

Rozmístění keřů v keřových skupinách je v pravidelném sponu podle možností prostoru. Zastoupení jednotlivých druhů je dáno pouze procentuálně, rozmístění taxonů tedy závisí na realizačním týmu. Přihlédnuto musí být k estetickému působení jednotlivých keřů v budoucích letech, upřednostňováno by mělo být seskupování po dvou až pěti kusech stejného taxonu při sobě tak, aby kompozice nepůsobila pravidelně. Tento požadavek je plněn podle možností prostoru a počtu kusů, není dogmatem.

Trvalky a cibuloviny jsou rozmístěny v záhonech nepravidelně, ovšem průběžně v celé ploše záhonu. Ačkoliv je ve sponu cibulovin určeno teoretických 1 ks/m², budou cibuloviny vysázeny do hnízd po dvou až třech, skutečný spon je tedy jiný.

Následuje výsadba rostlin. Výsadba proběhne podle správných technologických postupů. Musí být dodržena výška výsadby s ohledem na kořenový krček v závislosti na taxonu. Rostlina je dobře zasazena, pokud po dokončení výsadby nelze z půdy povytáhnout, přitom je ale dodržena předchozí zásada. Cibuloviny se sází do jednou takové hloubky skutečné výšky cibule. Cibuloviny narcisu (*Narcissus hybridus*) jsou trvalá kultura, na jaře se tedy nevyjímají.

Výsadba stromu bude probíhat technologicky správně, s přihlédnutím k normě ČSN 83 9021. Jáma bude dostatečně široká i hluboká, budou rozrušeny stěny jámy, bude použito a zřízeno nadzemní kotvení v požadované kvalitě. Vytvoření závlivkové mísy a dostatečná závlivka bude zajišťovat podmínky pro co nejsnazší ujmoutí stromu.

Péče a údržba

Péče v prvním roce po výsadbě spočívá v zálivce, odplevelení, případně doplnění mulčovací vrstvy. Pokud došlo k uhynutí některých rostlin, je třeba počítat s doplněním rostlin. Tento počet bývá kolem 5 %.

V dalších letech se údržbou rozumí zastřížení travin v trvalkovém záhoně ihned po skončení zimy, případně kompletní odstranění nadzemních částí trvalek současně. Zimní příkrývka se neprovádí. U keřových skupin je třeba udržovat velikost jednotlivých keřů, aby nedošlo k přerůstání. Tak se děje přibližně jednou za tři až pět let, podle uvážení pracovníků údržby.

Rostlinný materiál

Následující tabulka obsahuje jednotlivé skupiny navrženého rostlinného materiálu včetně počtu kusů a procentického zastoupení na ploše.

Seznam stromů

Kód	Název dřeviny - latinský	Název dřeviny - český	Specifikace	Počet ks
S1	<i>Acer campestre</i> Elsrijk	javor babyka	ZB nebo KO, ok 14-16	8
Celkem				8

pozn. ZB nebo KO, ok 14-16 - zemní bal nebo kontejner, obvod kmínku 14 16 cm

Seznam keřů

Kód	Název dřeviny - latinský	Název dřeviny - český	Specifikace	Počet na m2	Plocha v m2	Zastoupení v %	Kusy celkem
K1	<i>Pyracantha coccinea</i>	hlohyně šarlatová	Ko 1,5l 40-50	0,5	305	15	23
K2	<i>Lonicera kamtschatica</i>	zimolez kamčatský	Ko 1,5l 40-50	0,5		5	8
K3	<i>Berberis julianne</i>	dříšťál Juliin	Ko 1,5l 40-50	0,5		20	31
K4	<i>Philadelphus coronarius</i>	pustoryl věncový	Ko 1,5l 40-50	0,5		20	31
K5	<i>Ligustrum vulgare</i>	ptačí zob obecný	Ko 1,5l 40-50	0,5		10	16
K6	<i>Swida alba</i>	svída bílá	Ko 1,5l 40-50	0,5		10	16
K7	<i>Ribes rubrum</i>	rybíz červený	Ko 1,5l 40-50	0,5		10	16
K8	<i>Hippophae rhamnoides</i>	rakytník řešetlákový	Ko 1,5l 40-50	0,5		10	16
K9	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	skalník vodorovný	Ko 1,5l 40-50	0,5	83	100	42
K10	<i>Spiraea japonica 'Goldflame'</i>	tavolník japonský	Ko 1,5l 40-50	3	21	100	63
K11	<i>Hedera helix</i>	břečťan popínavý	K9	2	46	50	46
K12	<i>Vinca minor</i>	barvínek menší	K9	2		50	46
Celkem					455		354

Pozn. Ko 1,5l 40-50 - objem kontejneru v litrech, výška výpěstku
K9 - kontejner 9x9x8 cm

Seznam trvalek

Kód	Název - latinský		Specifikace	Počet na m ²	Plocha m ²	Počet ks
T1	<i>Nepeta faasenni</i>	šanta zkřížená	K9	3	216	162
T2	<i>Euphorbia polychroma</i>	pryšec mnohobarvý	K9	3		162
T3	<i>Pennisetum alopecuroides</i>	dochan psárkovitý	K9	3		162
T4	<i>Lavandula officinalis</i>	levandule lékařská	K9	3		162
T5	<i>Epimedium versicolor</i>	škornice pestrobarevná	K9	4	38	152
T6	<i>Narcissus hybrida</i>	narcis	cibule	1	216	216
Celkem						1016

Pozn. K9 - kontejner 9x9x8 cm